

บันทึก

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการใช้ชื่อและอักษรย่อปริญญาของคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ ทม.๐๒๐๕/๙๙๑๐ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาประเด็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ชื่อและอักษรย่อปริญญาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีข้อเท็จจริงว่า ตามที่ได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ครุวิทยฐานะและเพิ่มวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยให้มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป นั้น การประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าว จะมีผลให้มีการเปลี่ยนชื่อปริญญาในบางสาขาวิชา โดยเฉพาะการใช้ชื่อปริญญาในสาขาวิชาของคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งได้มีผู้สำเร็จการศึกษาใน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์จะได้รับปริญญา ๒ สาขาวิชา คือ

๑. วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) เดิมใช้อักษรย่อ วท.บ.(ศึกษาศาสตร์)
๒. ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) เดิมใช้อักษรย่อ ศศ.บ. (ศึกษาศาสตร์)

เมื่อพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้มีผลใช้บังคับหลังจากวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป จะมีผลให้การใช้ชื่อปริญญาใน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต้องเปลี่ยนไปใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดไว้ใน พระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ คือ ปริญญา “ศึกษาศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศษ.บ.” โดยระบุชื่อ สาขาวิชาเอกในวงเล็บต่อท้าย ถ้ามี

บัดนี้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้รับคำร้องเรียนจากนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ที่ เข้าศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ก่อนมีปีการศึกษา ๒๕๖๓ ขอให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่พิจารณา ทบทวนการใช้ชื่อปริญญาการศึกษาศาสตรบัณฑิตเสียใหม่ โดยให้เหตุผลว่า นักศึกษาที่เข้าศึกษา ในศึกษาศาสตร์ก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๓ ต่างมีความเข้าใจว่าเมื่อเข้าศึกษาในสาขาวิชา ศึกษาศาสตร์และสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) หรือปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) ด้วยกันทั้งนั้น และเมื่อพระราชกฤษฎีกาฉบับ ใหม่มีผลบังคับใช้จะทำให้ให้นักศึกษาของศึกษาศาสตร์ที่เข้าศึกษาปีก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๓ และ สำเร็จการศึกษาภายหลังวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ต้องได้รับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ เป็นการขัดกับความประสงค์ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และ สภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันศุกร์ ที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๓ มี ความเห็นว่า มหาวิทยาลัยคงจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายไว้เป็นหลักการ แต่ข้อร้องเรียน ของนักศึกษาดังกล่าว ก็มีเหตุผลควรแก่การรับฟัง ดังนั้น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงได้ขอหารือมายังทบวงมหาวิทยาลัยว่า ในแง่กฎหมายแล้วจะมีช่องทางในการแก้ไขการใช้ชื่อปริญญาดังกล่าว

สำหรับนักศึกษาที่เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๒๓ หรือไม่ว่าอย่างไร อาทิ เช่น การกำหนดบทเฉพาะกาลไว้เกี่ยวกับการบังคับใช้โดยกำหนดให้ชื่อปริญญาตามพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่มีผลบังคับใช้เฉพาะนักศึกษาที่เข้าศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ หลังปีการศึกษา ๒๕๒๒ เป็นต้น ทบวงมหาวิทยาลัยจึงหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. การตีความเกี่ยวกับการใช้ชื่อปริญญาตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จะมีผลบังคับใช้กับนักศึกษาที่เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๒๓ ด้วยหรือไม่

๒. หากมีผลบังคับใช้กับนักศึกษาที่เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๒๓ ด้วยแล้ว ในแง่กฎหมายจะมีช่องทางแก้ไขเพื่อยกเว้นเฉพาะสำหรับผู้เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๒๓ หรือไม่ อย่างไร

๓. ในใบรับรองการสำเร็จการศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยออกให้แก่นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับนี้หากจะระบุไว้ว่าเป็น “ศึกษาศาสตร์บัณฑิต ซึ่งเป็นปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) และศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) เดิม” จะกระทำได้อย่างไร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาประเด็นข้อกฎหมายดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

สำหรับปัญหาประการแรกนั้น มาตรา ๔^๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ครุวิทยฐานะและเข็มวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ.๒๕๒๒ ได้กำหนดชื่อและอักษรย่อสำหรับปริญญาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ขึ้นใหม่ว่า “ศึกษาศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศษ.บ.” มาตรา ๔ นี้มีผลใช้บังคับกับบรรดานักศึกษาที่เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๒๓ ซึ่งสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ภายหลังพระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ (วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๒) ด้วย ทั้งนี้ เพราะมาตรา ๓^๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๔ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ.๒๕๑๕ และพระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

สำหรับปัญหาประการที่สองนั้น ในแง่กฎหมายจะมีช่องทางแก้ไขเพื่อยกเว้นเฉพาะ

^๑ มาตรา ๔ ให้กำหนดปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก เรียกว่า “ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศษ.ด.”

(ข) โท เรียกว่า “ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศษ.ม.”

(ค)ตรี เรียกว่า “ศึกษาศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศษ.บ.”

ทั้งนี้ ให้ระบุชื่อวิชาเอกในวงเล็บต่อท้ายปริญญาด้วย ถ้ามี ฯลฯ

^๒ มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๔ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ.๒๕๑๕

(๒) พระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๔ ลงวันที่ ๒๐

เมษายน พ.ศ.๒๕๑๕ พ.ศ.๒๕๑๗

สำหรับผู้เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๒๓ ได้ก็โดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดบทเฉพาะกาลไว้เกี่ยวกับการบังคับใช้โดยให้ชื่อปริญญาตามพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่มีผลใช้บังคับเฉพาะนักศึกษาที่เข้าศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ หลังปีการศึกษา ๒๕๒๒ เท่านั้น แต่การแก้ไขพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นการกระทำที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะปรับปรุงกฎหมายในเรื่องปริญญานี้เสียใหม่ให้ถูกต้องตรงกับวิชาที่ได้ศึกษา

สำหรับปัญหาประการที่สามนั้น ใบรับรองการสำเร็จการศึกษาซึ่งทางมหาวิทยาลัยออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษานั้น เป็นใบรับรองซึ่งออกให้แทนปริญญาบัตรแก่นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา จึงไม่สมควรมีข้อความนอกเหนือไปจากที่ระบุไว้ในปริญญาบัตร

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๒๓